

ОГЛАСИТЕЛНО СЛОВО по повод началото на Светата и Велика Четиридесетница

ОГЛАСИТЕЛНО СЛОВО

по повод началото на

Светата и Велика Четиридесетница

† ВАРТОЛОМЕЙ

по милост Божия

Архиепископ на Константинопол – Новия Рим

и Вселенски патриарх

Благодатта и Мирът

на Спасителя и Господ наш Иисус Христос

да бъдат с цялото изпълнение на Църквата

по нашите молитви, благословение и опрощение

Честни братя и благословени в Господа чеда,

По благоволенieto и благодатта на благоподателя Бога встъпваме в Светата и Велика Четиридесетница, по дългия път на подвижническата бран. Църквата, която познава лабиринтите на човешката душа, както и нишката на Ариадна – пътя за излизане от тях – смиренieto, покаянieto, силата на молитвата и утешителните свещени последования, страстоубиващия пост, търпението, послушанието към правилата на благочестието, ни приканва и тази година към един боговдъхновен вървеж, мерило на който е Кръстът, а хоризонт – Възкресението Христово.

Поклонението на Кръста – сърцевина на Светата и Велика Четиридесетница, разкрива смисъла на целия този период. Словото Господне проехтява разтърсващо: „Ако някой иска да върви след Мене... нека носи кръста си всеки ден и Ме следва“ (Лука. 9:23). Призовани сме да поемем личния си кръст, следвайки Господа устремили взор към Неговия живоносен кръст, като знаем, че Господ е Този, Който спасява, а не носенето на кръста ни. Кръстът Господен е „съд на отсъдата ни“, „съд на тоя свят“, и същевременно обещание, че злото, във всичките му форми, няма да има последната дума в историята. Гледайки към Христос и застанали под покроба Му на Подвигоположник, на Благославящ и Удържащ нашите усилия, ние се подвизаваме в добрата борба „отвред наскърбявани, но не стеснявани; в затруднение сме, но се не отчайваме; гонени биваме, но не изоставяни, повалени биваме, но не загиваме“ (2 Кор. 4:8-9). Това е житейската същина и през този кръстовъзкресен период. Устремяваме се към Възкресението посредством Кръста, чрез който „дойде радост за целия свят“.

Вероятно някои от нас се питат защо Църквата в настоящата пандемия прибавя към вече съществуващите здравно-законодателни ограничения и още една „карантина“, тази на Великата Четиридесетница. Наистина, Великата Четиридесетница е една „карантина“, сиреч период от време, обхващащ четиридесет дни. Въпреки това, Църквата не идва да ни изтощи още повече чрез нови задължения и забрани. Напротив, призовава ни да схванем смисъла на карантината, която преживяваме заради коронавируса, посредством Великата Четиридесетница като освобождаване от затварянето ни в нещата на „този свят“.

Днешното Евангелско четиво излага условията за това освобождаване. Първото условие е постът, не в смисъл само на отказване от определени храни, но и от онези навици, които ни държат в привързаност към света. Това отказване не е израз на някакво обезценяване на света, а нужна предпоставка за възвръщане на връзката ни с него в правилната ѝ насока и изживяване на уникалното щастие от изнамирането му като поле на християнското свидетелство. Поради тази причина и в периода на поста

вижданията и животът на верните имат пасхален характер, вкус на Възкресение. „Четиридесетната лествица“ не е за униние, а е проводник на радост. Тази „велика радост“ благовести ангелът „на всички народи“ при Рождеството на Спасителя (Лука. 2:10); това е неотменимата и „пълна радост“ (1 Йоан. 1:4) на живота в Христа. Христос винаги присъства в живота ни, стои по-близо до нас, отколкото ние самите, през всеки един ден „до свършека на света“ (Мат. 28:20). Животът на Църквата е неотпадащо свидетелство за дошлата Благодат и за надеждата на Царството, за изпълнение откровението на тайнството на Божественото Домостроителство. Вярата е отговорът на човеколюбивото снизхождане на Бога към нас, отговор „Да“ с цялото ни същество на „Слезлия от небесата“, за да изкупи човешкия род „от чуждото робство“ и да ни разтвори пътя на обожествението (теосиса) по благодат. От даровете на Благодатта извира и се подхранва жертвената любов към ближния и грижата за цялото творение. Ако отсъства тази братолюбна обич и богоприятна грижа за творението, тогава ближният става мойт „ад“, а творението изоставено на безразсъдни сили, които го превръщат в обект на използване и във вражеска за човека среда.

Второто условие за освобождаването, което Великата Четиридесетница обещава, е прошката. Забравата на Божиата милост и щедрите Му благодеяния, отхвърлянето на Господнята заповед от тези, които са „солта на земята“ и „светлината на света“ (Мат. 5: 13-14), както и промяната към лошо на християнския живот, представляват „затворена духовност“, която живее от отричането и отхвърлянето на другия и на света; която потушава любовта, прошката и приемането на различното. На този безплоден и свръхкъсглед възглед за живота обръща подчертано внимание Евангелското слово през първите три Недели на Триода.

Известно е, че тези крайности се надигат изключително най-вече в периодите, когато Църквата призовава верните към духовно упражняване и бодърстване. Само че истинският духовен живот е път на вътрешно прераждане, на излизане навън от себе си в агапично движение към ближния. Не се основава на показатели за чистота и изключване, а е опрощение и диакритичност, славословие и благодарение, съгласно опитната мъдрост на подвижническото предание: „Не храненето, а чревоугодие е зло..., не говоренето, а празнословието..., нито светът е нещо зло, а страстите“.

С такова разположение и чувство, като обединяваме молитвите си ведно с всички вас, възлюбени, за окончателно преодоляване на убийствената пандемия и бързо справяне със социалните и икономическите ѝ последствия, и като просим вашите молитвени прошения за възобновяване дейността на

Свещената Богословска Школа в Халки, която изпълни вече цели петдесет години от напълно несправедливо наложеното ѝ от висшестоящите мълчание, посрещаме в Църквата Светата и Велика Четиридесетница, пеейки и единодушно химнословейки „С нами Бог!“, Комуто е славата и властта в безкрайните векове. Амин!

Света и Велика Четиридесетница, 2021 г.

† Константинополски Вартоломей

горещ към Бога молител за всички вас

— facebook.com/ecumenicalpatriarchate